OLASZ NYELVTAN

GRAMMATICA ITALIANA

Alexa NYELVISKOLA

Dr. Tóth Alexandra & Fürész Blanka Natália

DR. TÓTH ALEXANDRA & FÜRÉSZ BLANKA NATÁLIA

OLASZ NYELVTAN

GRAMMATICA ITALIANA

Írta: Dr. Tóth Alexandra & Fürész Blanka Natália

Első kiadás, 2025
© Minden jog fenntartva

Az író kizárólag az olvasó saját nyelvi felkészüléséhez történő felhasználására ad jogot. A könyv nem sokszorosítható, másolható semmilyen formában és értelemben: mechanikus vagy elektronikus módon, ideértve bármilyen internetes közlést, hangoskönyvet. A vevő nem jogosult a segédanyagot más személy részére továbbítani.

A könyv oktatási célokra is megvásárolható.

Jogtulajdonos: ALX Hungary Kft., Budapest
Web: https://alexanyelviskola.hu
Email: info@alxhungary.hu

ISBN 978-615-6589-33-0

Tartalomjegyzék

1. L'alfabeto Italiano – Az Olasz Ábécé 1

2. Genere maschile e femminile – Hímnem és nőnem megkülönböztetése 8

3. Articoli – Névelők az olasz nyelvben 12

4. Ill plurale dei nomi e degli articoli – Főnevek többes száma, névelők többes száma 17

5. Számnevek – I numeri 21

6. I pronomi personali – Személyes névmások 24

7. Aggettivi qualificativi – Melléknevek, egyeztetés 25

8. L'infinito. Il presente indicativo – Igeidők, főnévi igenév, jelen idő, szabályos igék 27

9. Il presente indicativo – Jelen idő, rendszeres igék 29

10. Verbi modali – Módbeli segédigék (potere, volere, sapere, dovere) 31

11. Verbi riflessivi – Visszaható igék egyszerűen és érthetően 34

12. L'infinito, il gerundio e il participio – Főnévi igenevek, folyamatos és melléknévi igenév (jelen és múlt) 38

13. Preposizioni semplici e articolate – Egyszerű és névelős elöljárószók 42

14. Struttura della frase – Mondatszerkezet 48

15. Frasi interrogative e negative – Kérdő- és tagadó mondatok 51

16. Espressioni di tempo e luogo – Idő- és helyhatározók 53

17. Avverbi di modo, tempo, quantità – Mód-, idő- és mennyiségjelző határozószók 55

18. Congiunzioni – Kötőszavak 57

19. C'è / Ci sono – Van / vannak szerkezetek 61

20. Pronomi diretti e indiretti atoni e tonici - Tárgyas és részes névmások hangsúlyos és hangsúlytalan alakja 64

21. Il Passato Prossimo – Közelmúlt idő 67

22. L'Imperfetto – Folyamatos múlt idő 72

23. Trapassato Prossimo – Befejezett múlt idő 78

24. Lo, ci, ne – Helyettesítő névmások, rész-egész kapcsolat 82

25. Futuro semplice e futuro composto – Egyszerű és összetett jövő idő 87

26. Pronomi relativi (che, cui, il quale) – Vonatkozó névmások 89

27. Condizionale presente e composto – Jelen idejű és befejezett feltételes mód. Periodo ipotetico. 92

28. Comparativi e superlativi – Középfok, felsőfok az olasz nyelvben 94

29. Pronomi combinati, verbi pronominali – Összetett névmások, névmással bővült igék (farcela, cavarsela, ecc.) 97

30. Frasi impersonali, si impersonale, si passivante – Személytelen mondatok, általános alany 101

31. L'imperativo – Felszólító mód 105

32. Forma Passiva – Szenvedő szerkezet 109

33. Espressioni idiomatiche di base – Alapvető olasz kifejezések és fordulatok 113

34. Strategie comunicative e uso colloquiale – Megszólítás, udvariassági formulák, tegezés/magázás, beszélt nyelvi fordulatok 117

35. Il Congiuntivo (Presente, Passato) – Kötőmód jelen és befejezett jelen idő 121

36. Il Congiuntivo II (Imperfetto, Trapassato) – Kötőmód múlt, befejezett múlt, Feltételes mondatok (Periodo ipotetico 3) 125

37. Il congiuntivo III - A kötőmód III elmélyitése 129

38. Il passato remoto e trapassato remoto – Történelmi múlt és befejezett történelmi múlt 139

39. Discorso indiretto – Függő beszéd 143

Riassunto sui tempi verbali – Igeidős összefoglaló 147

Riassunto e approfondimento sui pronomi – Névmás összefoglaló és elmélyítés 161

Riassunto sulle preposizioni – Elöljárószók összefoglalás 169

2. Genere maschile e femminile – Hímnem és nőnem megkülönböztetése

Az olasz nyelvben **minden főnévnek van neme**: **hímnem** (maschile)

vagy **nőnem** (femminile).

Ez a **nyelvtani nem**, nem mindig egyezik meg a jelentés szerinti nemmel.[3]

A főnevek neme meghatározza:

- Milyen **névelőt** használsz előtte (il, la stb.)
- Hogyan **egyezteted** vele a **mellékneveket**, **igealakokat**.

Általános szabályok a főnevek nemére és többes számára:

Egyes szám végződés	Nem	Többes szám végződés	Példa	Jelentés
-o	hímnem	-i	**libro – libri**	könyv – könyvek
-a	nőnem	-e	**casa – case**	ház – házak
-e	hímnem/ nőnem*	-i	**fiore – fiori**	virág – virágok

Részletes magyarázat:

1. -o végű szavak → általában hímneműek

- **libro** = a könyv → **libri** = a könyvek
- **ragazzo** = a fiú → **ragazzi** = a fiúk

2. -a végű szavak → általában nőneműek

- **casa** = a ház → **case** = a házak
- **ragazza** = a lány → **ragazze** = a lányok

[3] Ha valami nem tűnik logikusnak (például *il fiore* – virág – hímnem), annak az oka szintén a latinban keresendő.

3. -e végű szavak → hímneműek vagy nőneműek lehetnek

- **fiore** = a virág (**hímnem**) → **fiori**
- **chiave** = a kulcs (**nőnem**) → **chiavi**

TIPP: Ezeket meg kell tanulni, de a névelő segít felismerni:
il fiore, **la chiave**.

Különleges esetek – Fontos kivételek a nemekben

Hímnemű szavak, amelyek -a-ra végződnek:

Ezek többnyire **görög eredetű szavak**, és bár **-a** végződésük van, **hímneműek** maradtak.

Egyes szám	Többes szám	Jelentés
il problema	i problemi	probléma – problémák
il poeta	i poeti	költő – költők
il tema	i temi	téma – témák
il sistema	i sistemi	rendszer – rendszerek
il panorama	i panorami	kilátás – kilátások
il programma	i programmi	program – programok
il clima	i climi	éghajlat – éghajlatok
il diploma	i diplomi	oklevél – oklevelek
il dramma	i drammi	dráma – drámák
il collega	i colleghi	kolléga – kollégák

Magyarázat:
Bár **-a** végződésűek, ezek a szavak **történelmileg hímneműek** a latin/görög eredetük miatt, ezért a többes számuk **-i** lesz.

Nőnemű szavak, amelyek -o-ra végződnek:

Ezek általában **rövidített szavak**, eredetileg nőnemű alakjuk hosszabb volt. Jelentésük alapján nőneműek maradtak.

Egyes szám	Többes szám	Jelentés
la mano	le mani	kéz – kezek4
la radio (radiofonia)	le radio	rádió – rádiók
la foto (fotografia)	le foto	fotó – fotók
la moto (motocicletta)	le moto	motor – motorok
la auto (automobile)	le auto	autó – autók

Magyarázat:

Bár **-o** végződésük van, ezek **nőneműek**, mert eredeti alakjuk is nőnemű volt, és csak **rövidített** formában terjedtek el.

Foglalkozások és nem: hogyan változnak?

Sok hímnemű foglalkozás kap -a**, vagy** -trice **végződést nőnemű formában.**

Hímnem	Nőnem	Jelentés
il dottore	la dottoressa	orvos – doktornő
il professore	la professoressa	tanár – tanárnő
il direttore	la direttrice	igazgató – igazgatónő
il pittore	la pittrice	festő – festőnő
il signore	la signora	úr – hölgy
il conte	la contessa	gróf – grófnő

[4] Rendhagyó többesszámú testrészből összesen 8 darab van az olasz nyelvben:

Singolare	Plurale	Jelentés
il braccio	le braccia	kar - karok
il ciglio	le ciglia	szempilla - szempillák
il ginocchio	le ginocchia	térd - térdek
il dito	le dita	ujj - ujjak
il labbro	le labbra	ajak - ajkak
l'osso	le ossa	csont - csontok
l'orecchio	le orecchie	fül - fülek
il sopracciglio	le sopracciglia	szemöldök - szemöldökök

l’attore	l’attrice	színész – színésznő
il poeta	la poetessa	költő – költőnő

Ugyanaz az alak, de más a nem (jelentésfüggő főnevek):

Egyes főnevek alakja **ugyanaz**, de a nemük a jelentésüktől függően változik.

Főnév	Hímnem jelentés	Nőnem jelentés
il fine	cél	la fine – vég
il capitale	tőke (pénzügyi)	la capitale – főváros
il radio	rádium (kémiai elem)	la radio – rádió (készülék)
il fronte	front (háborús)	la fronte – homlok
il lama	láma (állat)	la lama – penge

Foglalkozások, amelyeket a névelő változtat meg[5]:

Néhány foglalkozás esetében a főnév **nem változik**, csak a névelő mutatja meg a nemet.

Hímnem	Nőnem	Jelentés
il cantante	la cantante	énekes – énekesnő
il turista	la turista	turista
il collega	la collega	kolléga
il giornalista	la giornalista	újságíró – újságírónő
il pianista	la pianista	zongorista
il cliente	la cliente	ügyfél

[5] Magyarázat: az *-ista* végződésűek kétneműek. Amelyiknek pedig eredetileg végződése *-a*, hímenmben is, az megmaradt mindkét nemben.

Dr. Tóth Alexandra & Fürész Blanka Natália